

Mamo, Tato – ja mówię!

Coś o dźwiękach i świadomości.

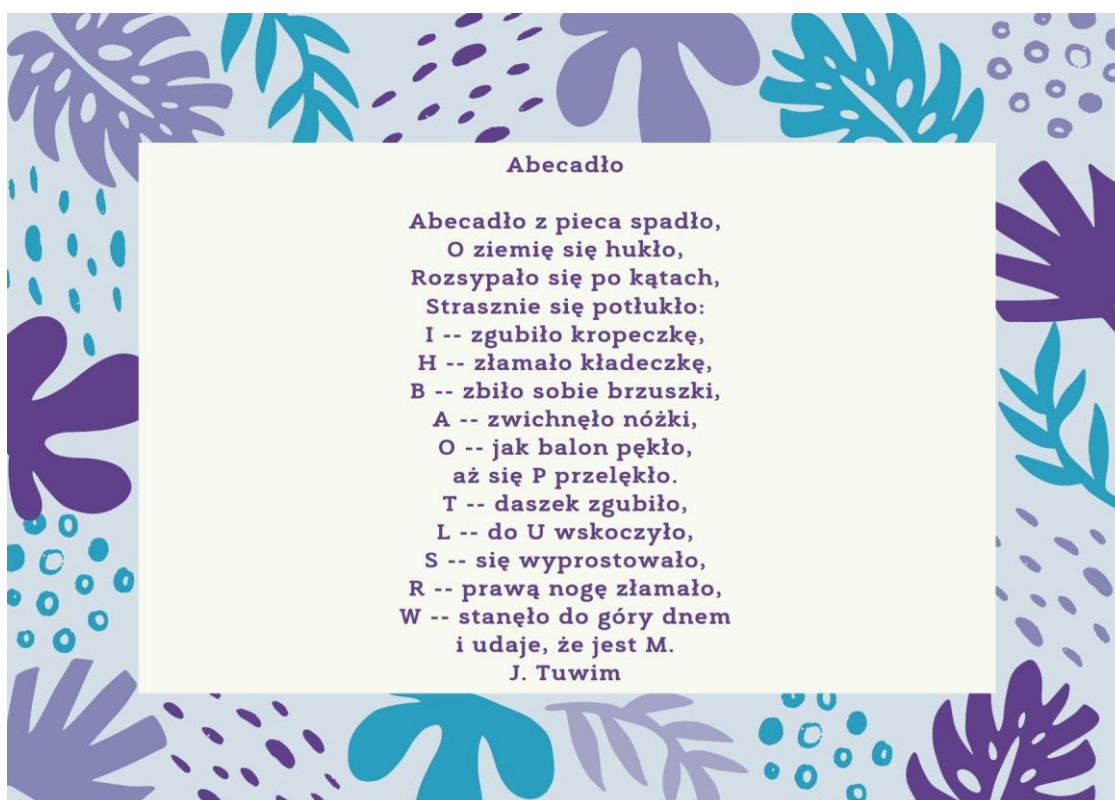
Dźwięki otaczają nas z każdej strony. Doświadczamy ich, uczymy się, poznajemy. Nowo narodzone dziecko reaguje na odgłosy w najbliższym otoczeniu. Potrafi również rozpoznać głos matki, który pamięta już z życia płodowego. Dźwięki wypełniają nasz świat, czy tego chcemy czy nie (nawet w ciszy możemy coś usłyszeć☺). Nasz głos jest dźwiękiem, każda pojedyncza głoska (w logopedii nazywana fonemem) jest dźwiękiem. Badania wykazują, że tzw. świadomość fonologiczna, czyli: świadomość dźwięku i intonacji mowy, rymów, podobieństwa dźwięków, sylab i głosek oraz opanowanie umiejętności czytania i pisania – wpływają na siebie wzajemnie.

Rozwój świadomości fonologicznej wiąże się z rozwojem poznawczo – językowym dzieci. Dlatego tak ważny jest kontakt dziecka z literaturą, uczenie rymowanek, wierszyków i piosenek. Uczy i zwraca uwagę dzieci na strukturę fonologiczną słów, jak również na intonacje, rytm i akcent (czysta muzyka ☺). Te doświadczenia powodują, że dzieci uświadamiają sobie istnienie dźwięków w słyszanych i wypowiedzianych przez nie słowach. Kiedy słuchają utworu czytanego przez dorosłego, sprzyja to koncentracji uwagi oraz poszerza wiedzę o świecie, poszerza słownictwo, aktywizuje do interpretacji, zadawania pytań. Dziecko poprawia kondycję pamięciową gdy zachęcamy je do odtwarzania wielokrotnie powtarzanych wierszy czy rymowanek. W okresie przedszkolnym, kiedy nasze latorośle nie potrafią jeszcze czytać, słuchanie bajek i książek przez nas czytanych jest doskonałą okazją do ćwiczeń procesów przetwarzania informacji, które są niezbędne w przyszłości.

Sposobem na przygotowanie dziecka do umiejętności czytania i pisania jest równoczesne czytanie i wizualizowanie głosek (dziecko może wodzić palcem po tekście, warto też opisać głoskę, wyjaśnić strukturę pisma, opowiedzieć skąd się biorą książki, itp.). Ciekawą zabawą może być wymyślanie nowych opowiadań na podstawie przeczytanego tekstu, czy też zmienianie rymów w wierszu, tworzenie nowych słów. Pamiętajmy też o tym, że to ma być dobrze spędzony czas z dzieckiem, bo to nie tylko pomoc i przygotowanie do umiejętności czytania i pisania, ale również cudowna więź i relacje jakie tworzą się właśnie w takich momentach.

W myśl mojej zasady, że rzeczywistość się zmienia, a my wciąż tak samo jesteśmy skonstruowani ☺, polecam gorąco oprócz współczesnych autorów, sięgnąć do naszych klasyków bajek i wierszy dla dzieci. Między innymi: „Brzechwa dzieciom”, „Oto bajka”, *Przygoda Lutka – historia krótka*” - J. Brzechwa, „Bajki” – A. Fredro, „Wiersze dla dzieci” – J. Tuwim. Ja często do nich wracam ;).

Pozdrawiam
Agnieszka Sadowska

Źródła:

Praca zbiorowa pod redakcją A. Maurer, „Dźwięki mowy”, Impuls, Kraków 2017

Tekst © Copyright by Fundacja im. Juliana Tuwima i Ireny Tuwim, Warszawa 2006

zdjęcie: www.edziecko.pl